

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Курсова робота з теорії та практики соціальної політики
(назва освітнього компонента)

підготовки бакалавра
(назва освітнього рівня)

Спеціальності 232 Соціальне забезпечення
(шифр і назва спеціальності)

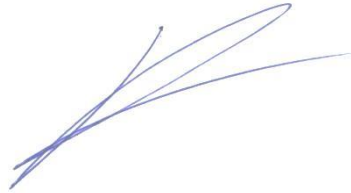
освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення

Силабус освітнього компонента «Курсова робота з теорії та практики соціальної політики» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 232 Соціальне забезпечення, за освітньо-професійною програмою Соціальне забезпечення.

Розробник: Колосок Андрій Мирославович, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(доц. Колосок А.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

(доц. Чернета С.Ю.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	23 «Соціальна робота», 232 «Соціальне забезпечення», «Соціальне забезпечення» Бакалавр	Нормативний
Кількість годин / кредитів 60 год. / 2 кредити		Рік навчання 3 курс
		Семестр 5-ий
		Самостійна робота 56 год.
		Консультації 4 год.
	Форма контролю залік	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача (- ів)

ППП [Колосок Андрій Мирославович](#),
Науковий ступінь кандидат економічних наук,
Вчене звання доцент
Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
Контактна інформація
Телефон +380667288130,
Електронна пошта Kolosok.Andrew@vnu.edu.ua
Дні занять <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсової роботи. Курсові роботи є науковими роботами, що виконуються здобувачами освіти індивідуально під час їхнього навчання в університеті. Вони містять науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, наукові положення, які виносяться автором для публічного захисту й дозволяють визначити міру засвоєння теоретичного матеріалу, вміння аналізувати й застосувати його в різних ситуаціях навчально-професійної та майбутньої професійної діяльності.

2. Пререквізити: для освоєння освітнього компонента використовують знання, вміння і навички сформовані у ході вивчення ОК «Соціальна політика».

Постреквізити: освоєння даного освітнього компонента є необхідним для написання кваліфікаційної роботи.

3. Метою виконання курсової роботи є закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами освіти за період навчання, їх застосування для комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Основними завданнями цього освітнього компонента є: з'ясування не лише рівня теоретичної та практичної компетентності здобувачів освіти, але і їхнього вміння працювати з літературою; планування дослідницького процесу, самостійного проведення науково-дослідної роботи; аналізування, систематизування, узагальнення теоретичних й емпіричних даних; підсумовування отриманих результатів; формулювання необхідних висновків; обґрунтовування шляхів й форм їх застосування в практиці професійної діяльності.

4. Освітній компонент спрямований на формування *інтегральної компетентності* (Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі

професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов);

загальних компетентностей (**ЗК2**. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК3**. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК 4**. Здатність планувати та управляти часом. **ЗК5**. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. **ЗК6**. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. **ЗК8**. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. **ЗК9**. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК10**. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК11**. Здатність приймати обґрунтовані рішення);

фахових компетентностей: (**ФК 1**. Здатність аналізувати суспільні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави, регіонів і громад. **ФК 2**. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. **ФК 6**. Вміння планування та звітності в системі соціального забезпечення населення. **ФК 11**. Здатність оцінювання якості соціальних послуг. **ФК 13**. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності. **ФК 14**. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері. **ФК 16**. Здатність застосовувати сучасні інструменти і технології попередження, подолання або мінімізації наслідків конфліктів, соціальних ризиків та складних життєвих обставин).

Очікувані програмні результати навчання: **ПРН 1**. Використовувати усну та письмову комунікацію українською мовою для здійснення професійної діяльності. **ПРН 2**. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення. **ПРН 3**. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження. **ПРН 4**. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення. **ПРН 6**. Застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту. **ПРН 7**. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення. **ПРН 8**. Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення. **ПРН 10**. Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення. **ПРН 11**. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення. **ПРН 12**. Аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності. **ПРН 13**. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення. **ПРН 14**. Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення. **ПРН 15**. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки. **ПРН 17**. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні на державному, регіональному та місцевому рівнях. **ПРН 18**. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги. **ПРН 20**. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей. **ПРН 21**. Застосовувати дієвий інструментарій та технології попередження, подолання або мінімізації наслідків конфліктів, соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

IV. Організація виконання курсової роботи

Тематика курсових робіт розробляється викладачами кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи. На початку навчального року визначаються викладачі, які мають здійснювати керівництво здобувачами освіти під час написання й оформлення курсових робіт. Керівники знайомлять здобувачів освіти з переліком тем, з яких вони самостійно обирають тему курсової роботи та узгоджують з науковим керівником.

До написання курсової роботи висуваються ряд основних *вимог*. Здобувач освіти повинен:

– продемонструвати не тільки знання з теорії, набуті під час аудиторних занять та самостійної роботи з науково-методичною літературою та Інтернет-ресурсами, а й уміння творчо використовувати ці знання для дослідження реальних проблем у контексті майбутньої професійної діяльності;

– виявити достатню самостійність у розкритті теми. Наукові джерела, які використовуються, слугують лише підґрунтям для здійснення власного дослідження та аргументації напрацювань здобувача освіти;

– дотримуватись логіки дослідження: *визначення сутності досліджуваної проблеми → аналіз проблеми з точки зору наукових напрацювань → дослідження проблеми в соціальній дійсності → власні висновки й рекомендації щодо подолання, розв'язання проблеми.*

V. Структура курсової роботи

Курсова робота повинна містити такі компоненти:

1. *Титульний аркуш* (Додаток А).

2. *Зміст* (Додаток Б).

3. *Вступ*. У ньому обґрунтовується актуальність теми, визначається об'єкт, предмет, мета, завдання, методи дослідження.

Обґрунтування актуальності проблеми передбачає текстове мотивування відповіді на запитання: «Чому цю соціальну проблему (соціальне явище) важливо вивчати в даний час?». Для з'ясування цього питання можна коротко висвітлити: корисність і доцільність розробки проблеми для успішної діяльності установ соціальної сфери та соціально-виховних інституцій; зміст державних/регіональних документів, у котрих акцентується заявлена проблема; наявність ще недосліджених моментів; поширеність досліджуваного явища (за допомогою статистичних даних), його типовість і важливість для розвитку наук соціального та людинознавчого спрямування тощо.

При визначенні *об'єкту дослідження* необхідно врахувати, що він становить цілісне утворення елементів соціальної реальності чи знань про неї, що зафіксовані в темі у вигляді певних понять і виступають орієнтиром для подальшої конкретизації. Зміст об'єкту дає відповідь на запитання: «Що розглядається в даному дослідженні?». Наприклад: «*Об'єкт дослідження*: діяльність соціального працівника / фахівця із соціальної роботи в умовах громади / центру соціальних служб/центру надання соціальних послуг».

Предмет дослідження тісно пов'язаний із об'єктом дослідження. Він конкретно визначає той бік об'єкту, що безпосередньо досліджуються в курсовій роботі. Предмет ніби відповідає на питання: «Про що в даному об'єкті треба ширше і ґрунтовніше довідатись?». Наприклад: «*Предмет дослідження*: здійснення фахівцем із соціальної роботи територіальної громади діагностичної функції».

Чітке розуміння актуальності проблеми, об'єкту і предмету дослідження допомагає обґрунтовано сформулювати *мету курсової роботи*. Мета є лаконічно вираженим орієнтиром стосовно того, що буде досягнуте в результаті дослідження. Вона, як правило, спрямовує науковий пошук на одержання нових знань про предмет та їх експериментальну апробацію. Наприклад: «*Мета дослідження*: вивчити і проаналізувати напрями реалізації фахівцем із соціальної роботи територіальної громади діагностичної функції та виявити умови її успішного виконання».

Під час формулювання завдань курсової роботи спочатку окреслюються

найзагальніші, теоретичні завдання, а потім більш деталізовані, емпіричні, що й дає можливість уявити логіку побудови дослідження. Формулювання завдань варто розпочинати такими дієсловами: виявити, з'ясувати, проаналізувати, описати, визначити, встановити, здійснити, сформулювати, висвітлити, показати тощо. Наприклад:

Завдання дослідження:

- 1) вивчити особливості діагностики як основної складової соціальної технології;
- 2) вивчити й узагальнити досвід здійснення діагностичної функції фахівцем із соціальної роботи Рожищенської міської територіальної громади;
- 3) розробити пропозиції щодо підвищення ефективності здійснення діагностичної діяльності фахівцями із соціальної роботи.

Методика дослідження, використана в курсовій роботі, подається через перелік використаних *методів дослідження* і має бути адекватною обраному предмету, меті та завданням наукового пошуку.

Обсяг вступу становить 2-3 сторінки.

4. Основна частина курсової роботи.

Вона складається із розділів. Кожен з яких має підрозділи (параграфи).

Перший розділ носить теоретичний характер і демонструє обізнаність здобувача освіти з літературними джерелами з досліджуваної проблеми, вміння аналізувати і систематизувати матеріал, оцінити зроблене іншими дослідниками і висловити своє ставлення до тієї чи іншої точки зору. У цьому розділі розглядаються основні методики, методи й інструментарій дослідження, які вчені пропонують для вивчення обраної проблеми.

Другий (третій) розділ носить експериментальний характер. Автор описує як і де відбувалось емпіричне дослідження, аналізує й узагальнює результати проведеного дослідження.

5. Висновки. Вони висвітлюють найважливіші наукові та практичні результати, отримані в ході курсового дослідження, відповідно до сформульованих завдань. Обсяг висновків становить 2-3 сторінки.

6. Список використаної літератури. В алфавітному порядку подаються використані літературні джерела (20-25 найменувань), відповідно до бібліографічних вимог (ДСТУ: 2015).

7. Додатки. Для повноти сприйняття досліджуваної проблеми створюються додатки, які можуть містити: ілюстративні матеріали до основної частини курсової роботи (переважно експериментального розділу), великі за обсягом таблиці, схеми, плани, протоколи і довідки діяльності закладів освіти /соціальних служб/ центрів надання соціальних послуг тощо.

Загалом обсяг курсової роботи повинен становити 25-30 сторінок без урахування додатків.

VI. Послідовність та технологія написання курсової роботи

Праця над курсовою роботою є тривалою і *алгоритм* її виконання складається з наступних дій здобувача освіти:

1. Ознайомлення із пропонованою тематикою курсових робіт.
2. Вибір теми.
3. Ознайомлення із методичними вказівками щодо написання курсової роботи.
4. Складання бібліографічного списку наявних у бібліотеці та Інтернет- порталах літературних джерел із обраної теми.
5. Проведення первинного опрацювання літературних та Інтернет-джерел і відбір тих із них, які найбільше відповідають проблемі.
6. Повторне опрацювання відібраних літературних та Інтернет-джерел з фіксацією необхідної інформації.
7. Вибір соціологічних, психолого-педагогічних, статистичних методів дослідження і розробка, за порадами керівника, програми і методики наукового пошуку.
8. Складання плану курсової роботи.
9. Розробка наукового апарату вступу (об'єкт, предмет, мета, завдання дослідження) –

як орієнтиру пошукової роботи.

10. Виклад у теоретичній частині курсової роботи літературного огляду та аналізу наукових досліджень проблеми.

11. Проведення емпіричного дослідження за розробленою методикою.

12. Аналіз результатів емпіричного дослідження і висвітлення їх в дослідній частині курсової роботи.

13. Написання висновків роботи відповідно до поставлених завдань.

14. Здійснення літературно-графічного оформлення курсової роботи в цілому.

15. Представлення роботи керівникові на перевірку та рецензування.

16. Підготовка виступу, який виголошується під час захисту курсової роботи.

VII. Вимоги до оформлення курсової роботи

Вимоги до остаточного оформлення курсової роботи поділяються на такі різновиди:

Наукового викладу. Мова і стиль курсової роботи повинні носити науковий характер. Для наукового викладу тексту притаманні смислова завершеність, цілісність і зв'язність. Найважливішими засобами вираження наукового мислення автора є спеціальні функціонально-синтаксичні засоби зв'язку, що вказують на послідовність розвитку думки («спочатку, насамперед, потім, по-перше тощо»), заперечення («проте, тимчасом, але, у той час як»), причинно-наслідкові відношення («таким чином, тому, внаслідок цього, крім того, до того ж»), перехід від однієї думки до іншої («раніше ніж перейти до..., звернімося до..., розглянемо, зупинимось на...»), результат, висновок («отже, значить, як висновок, підсумовуючи, слід сказати...»).

Чіткості посилань. У процесі викладу інформаційного матеріалу курсової роботи (особливо її першого розділу) автор використовує посилання. Найчастіше використовується цитування, тобто підтвердження власних аргументів із допомогою авторитетних вчених, дослідників. Цитований текст береться в лапки і обов'язково супроводжується посиланням на джерело. Тобто після використаної цитати необхідно в квадратних дужках зазначити номер праці (відповідно бібліографічному списку) та через кому сторінку, з якої вона запозичена. *Наприклад:* [32, с. 25]. При використанні у тексті ідей декількох вчених у довільному викладі автора роботи, посилання на джерела робляться згідно з їхнім переліком у квадратних дужках, *наприклад:* «... у працях зарубіжних психологів...[1-7, 15, 67]...».

Запису бібліографічних джерел. Бібліографічний опис джерел та літератури складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної або видавничої справи (ДСТУ 8302:2015). Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел у курсових роботах подано в таблиці 2.

Таблиця 2

Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел у курсових роботах з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

№ з/п	Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	Автореферати дисертацій	1. Колосок А. М. Становлення системи соціального партнерства на ринку праці регіону : автореферат дис. ... канд. екон. наук : 08.00.07. Львів : ІРД НАН України, 2009. 21 с. URL : https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21717 (дата звернення: 22.08.2023).
2	Дисертації	1. Колосок А. М. Становлення системи соціального партнерства на ринку праці регіону : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.07. Львів : ІРД НАН України, 2009. 219 с. URL : https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21791 (дата звернення: 22.08.2023).

3	Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Про соціальні послуги. Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text (дата звернення: 22.08.2023).</p> <p>2. Порядок обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї (домогосподарства) для усіх видів державної соціальної допомоги: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 р. № 632 / Кабінет Міністрів України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/632-2020-%D0%BF#n15 (дата звернення: 22.08.2023).</p> <p>3. Стратегія цифрової трансформації соціальної сфери: розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.10.2020 № 1353/ Кабінет Міністрів України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2020-%D1%80#Text (дата звернення: 22.08.2023).</p>
4	Книги: Один автор	<p>1. Докаш В.І. Вступ до спеціальності «Соціальне забезпечення»: навч. посібник. Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 352 с.</p> <p>2. Баранник Л.Б. Соціальний захист громадян: навчальний посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2017. 246 с. URL: http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/2980 (дата звернення: 22.08.2023).</p>
5	Книги: Два автори	<p>1. Буднік С. В., Колосок А. М. Акваріуміст-початківець: навч. посіб. Вид. 3-тє, випр. та доповн. Луцьк : Вежа – Друк, 2018. 180 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21639 (дата звернення: 22.08.2023).</p> <p>2. Колосок А. М. , Павлов В.І. Соціальне партнерство на ринку праці в Україні: монографія. Рівне: НУВГП, 2009. 223 с. URL : https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21745 (дата звернення: 22.08.2023).</p>
6	Книги: Три автори	<p>1. Коленда Н. В., Черчик Л. М., Колосок А. М. Соціальний діалог у системі забезпечення соціальної безпеки: теоретико-прикладний аспект : монографія. Луцьк: Терен, 2017. 156 с. URL: http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/16548 (дата звернення: 22.08.2023).</p>
7	Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Соціальна робота з сім'ями: теорії моделі, ефективні практики: колективна монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. / Кол. авт. за загальною редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк: ФОП Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021, 323 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19749 (дата звернення: 22.08.2023).</p> <p>2. Соціальна та демографічна статистика: конспект лекцій / упорядник Андрій Мирославович Колосок. Луцьк: ПП «Поліграфія», 2022. 68 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20527 (дата звернення: 22.08.2023).</p>
8	Частина видання: КНИГИ	<p>1. Kamiński R., Kolosok A., Polinkevych O. Metody pomiaru wyników realizacji koncepcji społecznie odpowiedzialnego biznesu. <i>Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw jako przedmiot sprawozdawczości niefinansowej w świetle regulacji prawnych i doświadczeń praktycznych w Polsce i na Ukrainie/</i> Redakcja naukowa</p>

		<p>Ryszard Kamiński. Poznań: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Poznaniu, 2020. S. 78-86. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20969 (дата звернення: 22.28.2023).</p> <p>2. Polinkevych O., Kolosok A. Rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu na Ukrainie. <i>Ekonomiczne, społeczne i prawne aspekty zarządzania przedsiębiorstwami kontekst kryzysu polityczno-gospodarczego</i>/ Redakcja naukowa Monika Dobska, Ryszard Kamiński. Poznań: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Poznaniu, 2022. S. 199-225. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20986 (дата звернення: 22.28.2023).</p>
10	Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	<p>1. Колосок А. М. Актуальні аспекти соціального захисту населення. <i>Актуальні проблеми соціальної роботи та соціального забезпечення: європейський та національний вимір</i>: матеріали I міжнародної науково-практичної конференції (27–29 травня 2021 року) / за заг. ред. С. Ю. Чернети. Луцьк: ФОП Іванюк В. П., 2021. С. 34-38. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21018 (дата звернення: 22.28.2023).</p> <p>2. Колосок А. М. Статистика соціального захисту населення у територіальних громадах. <i>Актуальні проблеми педагогіки, соціальної роботи та соціального забезпечення</i>: матеріали XIII міжнародної науково-практичної конференції (18 травня 2022 р.) / за ред. В.З. Антонюка, С.Ю. Чернети та ін.. Луцьк: ФОП Іванюк В. П., 2022. С. 98-102. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20991 (дата звернення: 22.28.2023).</p>
11	Частина видання: продовжуваного видання	<p>1. Колосок А. М. Статистичний аналіз соціального захисту населення у територіальних громадах. <i>Ввічливість. Humanitas</i>. 2022. № 1. С. 152-158. DOI: https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.1.22</p> <p>2. Колосок А. М., Скорук О. В. Практичні аспекти соціальної відповідальності бізнесу. <i>Науковий журнал Луцького національного технічного університету «Економічний Форум»</i>. 2018. № 2. С. 349-355. URL: http://lutsk-ntu.com.ua/sites/default/files/ekonomichniy_forum_2.pdf (дата звернення: 22.08.2023).</p>

Використання наочно-графічних способів висвітлення матеріалу. У курсових роботах мають місце такі засоби:

Схема – це зображення, котре передає за допомогою умовних позначень основну ідею соціального явища або процесу і показує взаємозв'язок їх головних елементів. Схема підписується внизу. *Наприклад*: Рис. 1.2. Основні напрямздійснення діагностичної функції соціальним працівником територіальної громади.

Діаграма (графік) – один із способів графічного зображення залежності між величинами. У діаграмах наочно відбивають і аналізують масові дані досліджень. Діаграма підписується внизу. *Наприклад*: Рис. 2.3. Порівняння результатів діагностування наявності звичок тютюнопаління у 2020 і 2021 роках.

Цифровий матеріал, коли його багато або є необхідність у зіставленні певних показників, як правило, оформлюють у таблиці. Таблиця являє собою такий спосіб подання інформації, при якому цифровий або текстовий матеріал групується в рядки і графи, відокремлені одна від іншої вертикальними та горизонтальними лініями. Таблиці передують їй назва. *Наприклад*: Таблиця 2.2. Перелік та характеристика основних методів діагностики, які використовуються в практичній діяльності соціального працівника територіальної громади.

Таблиця підписується зверху.

Фотографія – найбільш переконливий і достовірний засіб наочної передачі дійсності та соціально-педагогічного явища зі всіма його особливостями. Фотографії з підписами подаються в додатках.

Оформлення додатків. Додатки оформляють як продовження курсової роботи і кожен із них починають з нової сторінки. Посередині рядка над заголовком друкується слово «Додаток ...» і номер, що позначає послідовність посилань на додаток в тексті (наприклад, додаток А). Кожен додаток має заголовок.

Технічне оформлення курсової роботи. Роботу друкують на білих стандартних аркушах формату А4 (210 x 297 мм) в текстовому редакторі Microsoft Word з дотриманням таких вимог: шрифт Times New Roman, розмір 14 кеглів, інтервал 1,5; поля: зліва – 30 мм, справа – 15 мм, зверху і знизу – 20 мм.

VIII. Рецензування, захист, оцінювання і зберігання курсової роботи

Після завершення написання курсової роботи, здобувач освіти подає її керівникові на перевірку. Після перевірки і рецензування курсової роботи викладач допускає здобувача освіти до захисту. Процедура захисту здійснюється в терміни, визначені деканатом. Під час захисту здобувач освіти робить коротке повідомлення про проведене наукове дослідження (4-5 хвилин), відповідає на поставлені членами комісії та присутніми запитання, знайомиться із відгуком і зауваженнями керівника. Комісія оцінює курсові роботи за такими параметрами і критеріями, які наведені в таблиці 3.

Таблиця 3

Таблиця відповідності результатів захисту курсової роботи за різними шкалами та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності
90-100	A	відмінне виконання	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена згідно вимог, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника. Під час захисту студент показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання.	Високий (творчий)
82-89	B	вище середнього рівня	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена згідно вимог, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника. Під час захисту студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання. У мові роботи є лише незначні погрішності.	Вище середнього (конструктивно-варіативний)

75-81	C	загалом хороша робота	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника, є незначні зауваження. Під час захисту роботи студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, відповідає на поставлені запитання. У структурі, мові і стилі роботи є погрішності.	Середній (репродуктивний)
67-74	D	непогано	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, в основному оформлена згідно вимог, але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота має зауваження керівника щодо змісту та методики. Наочна інформація не завжди коментується. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації. Під час захисту студент виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не завжди дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	
60-66	E	виконання відповідає мінімальним критеріям	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка частково носить дослідницький характер, в основному оформлена згідно вимог, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота має значні зауваження керівника щодо змісту та методики. Наочна інформація не коментується. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції та рекомендації. Під час захисту здобувач освіти виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	
1-59	FX	необхідне доопрацювання і перезахист	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які ставляться до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер. У відгуку наукового керівника є критичні зауваження. Під час захисту курсової роботи студент у відповідях допускає суттєві помилки або не може відповісти на жодне поставлене запитання за її темою, не знає теорії.	Низький (рецептивно-продуктивний)

У випадку, коли курсова робота оцінена на «незадовільно», здобувачу освіти надається право у тижневий термін доопрацювати її і знову представити комісії. Курсові роботи

(разом з рецензіями на них) зберігаються на кафедрі протягом двох років. Потім вони списуються у встановленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки, зокрема. Вимоги до академічної доброчесності визначаються «Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки», що розміщується на сайті університету за посиланням: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Kodeks-akademichnoyidobrochesnosti.pdf>

Відповідно до Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки для інтерпретації розрахованого значення індексу унікальності тексту для курсової роботи слід керуватись таким критеріями:

75% і вище	високий рівень унікальності (робота допускається до захисту)
55-74%	середній рівень унікальності (робота потребує уваги з боку наукового керівника; може бути повернута на доопрацювання і повторну перевірку)
40-54%	низький рівень унікальності (робота потребує особливої уваги з боку наукового керівника; очевидно, є потреба у доопрацюванні та повторній перевірці);
39% і нижче	недопустимо низький рівень унікальності (робота повинна бути відхилена і може бути прийнята до повторного розгляду лише за умов докорінної переробки)

Не допускаються, як правило, до захисту курсові роботи з недопустимо низьким індексом унікальності. Роботи студентів з низьким індексом унікальності, як правило, не можуть бути оцінені вище “С”

При оцінюванні курсової роботи комісія враховує якість наукового дослідження, дотримання вимог до оформлення роботи, індекс унікальності тексту, а також вміння здобувача освіти захистити сформульовані положення, висновки і пропозиції.

ІХ. Перелік орієнтовних тем курсових робіт з теорії та практики соціальної політики (тематика курсових робіт може деталізуватися, видозмінюватися за погодженням із науковим керівником, гарантом освітньої програми та завідувачем кафедри):

1. Вплив волонтерського руху на реалізацію соціальної політики держави.
2. Вплив міжнародних організацій на соціальну політику держави.
3. Інституційне забезпечення соціальної політики.
4. Історія становлення соціальної політики.
5. Моделі соціальної політики.
6. Соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.
7. Соціальна допомога сім'ям з дітьми.
8. Соціальна підтримка ветеранів війни та членів їх сімей.

9. Соціальна політика в системі забезпечення прав людини.
10. Соціальна політика в умовах адміністративно-територіальної реформи.
11. Соціальна політика в умовах воєнного часу.
12. Соціальна політика в умовах карантину.
13. Соціальна політика з протидії торгівлі людьми.
14. Соціальна політика по запобіганню домашнього насильства.
15. Соціальна політика у сфері зайнятості населення.
16. Соціальна політика у сфері пенсійного забезпечення.
17. Соціальна політика щодо реабілітації учасників бойових дій.
18. Соціальне забезпечення безробітних.
19. Соціальне забезпечення громадян через призначення державної соціальної допомоги.
20. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб в територіальній громаді.
21. Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
22. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.
23. Соціальний захист жертв домашнього насильства.
24. Соціальний захист населення в умовах територіальної громади.
25. Соціальний захист осіб з інвалідністю.
26. Соціальний захист осіб, які перебувають в складних життєвих обставинах.
27. Соціальний захист пільгових категорій громадян.
28. Соціальний захист сімей в Україні.
29. Соціально-правовий захист військовослужбовців.
30. Формування соціальної політики за часів незалежності України.

Х. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Чинний від 2016-07-01. Вид. офіц. Київ: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf> (дата звернення: 22.08.2023).
2. Зацерковний В. І. Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с. URL: https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf (дата звернення: 22.08.2023).
3. Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки. URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/ (дата звернення: 22.08.2023).
4. Колосок А М. Актуальні аспекти соціального захисту населення *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2021. № 2 (26). С. 16-23. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2021-02-16-23> (дата звернення: 22.08.2023).
5. Матрос О. О. Система соціального захисту в Україні : навчальний посібник. Умань : Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, 2021. 174 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/13916> (дата звернення: 22.08.2023).
6. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 536 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3300> (дата звернення: 22.08.2023).
7. Положення про випускні кваліфікаційні роботи (проекти) : затверджено 29.06.2022 р. URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_ПОЛОЖЕННЯ_про_випуск_роботи-Ред-1.pdf (дата звернення: 22.08.2023).
8. Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки : затверджено 29.06.2022 р. URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_ПОЛОЖЕННЯ_про_організацію_освітнього_процесу_на_першому_та_другому_рівнях_у_Волинському_національному_університеті_імені_Лесі_Українки-Ред-1.pdf

content/uploads/2022/08/2022Polozhennya_pro_org_anizatsiyu_navch._pr_otsesu_u_VNU_red.pdf (дата звернення: 22.08.2023).

9. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки : затверджено 29.06.2022 р. URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_Red_redMED.pdf (дата звернення: 22.08.2023).

10. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки : затверджено 14.02.2022 р. URL: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf> (дата звернення: 22.11.2023).

11. Полянничко А. О., Кирилюк А. В. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с. URL: <http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/9193> (дата звернення: 22.08.2023).

12. Соціальна політика: навч. посіб. / Л. Д. Климанська, В.Є. Савка, Н. М. Хома [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. 2-ге вид. випр. і доповн. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 318 с.

13. Соціальна робота з сім'ями: теорії моделі, ефективні практики: колективна монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. / Кол. авт. : С. Чернета, В. Петрович, Л. Мартіросян, А. Колосок, Є. Дурманенко, І. Бичук, В. Майборода, А. Конончук, О. Белкіна-Ковальчук, В. Петрук, Н. Корпач, Т. Мартинюк, А. Скіць; за загальною редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк: ФОП Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021, 323 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19749> (дата звернення: 22.08.2023).

14. Утвенко В. В. Система соціального забезпечення та соціальної підтримки: навч. посіб. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 248 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/syst_soc_zab.pdf (дата звернення: 22.08.2023).

Інтернет-ресурси

15. Головне управління статистики у Волинській області. URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2023).

16. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2022).

17. Державна служба України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2023).

18. Державний центр зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2022).

19. Законодавство України. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/zak> (дата звернення: 22.08.2023).

20. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2023).

21. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2023).

22. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2023).

23. Social protection systems. URL: <https://socialprotection-humanrights.org/key-issues/social-protection-systems/> (дата звернення: 22.08.2023).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛИВОНЮК МАРІЯ ФЕДОРІВНА

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В
ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Спеціальність: 232 «Соціальне забезпечення»

Освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»

Курсова робота з теорії та практики соціальної політики

Науковий керівник:

КОЛОСОК АНДРІЙ МИРОСЛАВОВИЧ

кандидат економічних наук, доцент

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	6
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ.....	
1.1. Сутність та складові соціального захисту ВПО.....	6
1.2. Нормативно-правове забезпечення соціального захисту ВПО.....	10
1.3. Зарубіжний досвід соціального захисту ВПО.....	12
РОЗДІЛ 2. МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ.....	16
2.1. Інституційне забезпечення соціального захисту ВПО в Україні.....	16
2.2. Аналіз соціального захисту ВПО в Луцькій міській територіальній громаді.....	18
2.3. Напрями вдосконалення соціального захисту ВПО.....	21
ВИСНОВКИ.....	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	25
ДОДАТКИ.....	28